

CRNA GORA
UPRAVA ZA GAZDOVANJE ŠUMAMA I LOVIŠTIMA

**IZVJEŠTAJ O ZDRAVSTVENOM STANJU ŠUMA ZA
2022.GODINU**

Pljevlja, 2023. godine

|

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je u skladu sa Programom rada Vlade i utvrđenog Programa rada za 2023. godinu i u skladu sa članom 47 Zakona o šumama izradilo Izvještaj o zdravstvenom stanju šuma za 2022. godinu, na osnovu podataka iz izvještaja područnih jedinica Uprave za gazdovanje šumama i lovištima i podataka o praćenju zdravstvenog stanja šuma u Crnoj Gori prema programu ICP (Međunarodni kooperacioni program za praćenje stanja šuma Evrope), i isti dostavlja Vladi na razmatranje i usvajanje.

I Zdravstveno stanje šuma i održivo gazdovanje šumama

Praćenje zdravstvenog stanja šuma kroz sistem zaštite šuma u cilju održivog gazdovanja šumama u državnom vlasništvu sa kojima gazduje Uprava za gazdovanje šumama i lovištima usmjereno je na sprečavanje pojava bespravnih sječa, zaštiti šuma od biljnih bolesti i štetočina i zaštitu šuma od požara. Zaštita šuma podrazumijeva zaštitu od abiotskih faktora, atmosferskih taloga (kiša, snijeg, inje, led i grad) šumskih požara i biotskih faktora: šumske gljive, bakterije koje prouzrokuju bolesti na šumskom drveću (fitopatogene bakterije), parazite i poluparazitske biljke, šumski korov, štetni šumski insekti, štetni glodari, domaća stoka i na kraju negativnih antropogenih uticaja.

Od gore navedenih abiotskih faktora najznačajniji radovi treba da se odnose na doznaku, sječu i brzo izvlačenje stabala koja su oštećena od abiotskih faktora i imaju za cilj sprečavanje sekundarnih bolesti od štetnih insekata. Zaštita šuma od biljnih bolesti i štetočina vrši se u skladu sa zakonskim propisima, godišnjim planovima i dugoročnim programom saradnje sa Biotehničkim fakultetom i Institutom za šumarstvo A.D. u Podgorici.

Nesumnjivo da najviše štete u šumama nastaju kao posledica požara, a nakon toga su štete koje nastaju kao posledica nerealizacije planskih dokumenata.

Gazdovanje šumama, ukoliko se ne vodi računa o mjerama koje zaštita preporučuje (preterano prosvjetljavanje sastojina, neodgovarajuća obnova, odnosno uklanjanje stabala koja nijesu iskoristila svoj proizvodni potencijal, zanemarivanje stabala budućnosti, nedovoljno vođenje računa o stabilnosti sastojina, zdravstvenom stanju i vitalnosti) izbjegle bi se greške koje vode u šumsko-uzgojne neuspjehe sa posledicama populaciono ekološke degradacije. Ove posledice kao i kod šteta nastale usled šumskih požara ne mogu se sanirati ni za nekoliko decenija. Ovo je naročito važno i u kontekstu uzročno posledične veze - zdravstvenog stanja šuma i unapredjenja opšte otpornosti i produktivnosti šuma i posledica klimatskih promjena.

1. Zaštita šuma od uticaja štetnih insekata

U okviru zaštite šuma, u cilju praćenja brojnosti štetnih insekata, Uprava za gazdovanje šumama i lovištima je na brojnim lokalitetima postavila feromonske klopke i feromonske preparate za utvrđivanje brojnosti. Klopke su postavljene u područnim jedinicama: Pljevlja, Žabljak, Plužine, Bijelo Polje, Berane, Rožaje, Mojkovac, Plav, Gusinje, Nikšić, Andrijevica i Šavnik.

Pored kontrole i preduzimanja mjera protiv štetnih organizama poznatih u šumarskoj praksi Crne Gore, vršio se još i monitoring nad štetnim organizmima, posebno rizičnim za zdravlje bilja u listopadnim i četinarskim šumama.

Na osnovu Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja svake godine se sprovode posebni nadzori i monitoring nad štetnim organizmima posebno rizičnim za zdravlje drveća.

2.1. Pojava potkornjaka

Zaštita šuma od štetnih insekata u 2022. godini, sprovodila se i kroz preduzimanje mjera zaštite protiv malog šestozubog smrčevog potkornjaka (*Pityogenes chalcographus*), velikog osmozubog smrčevog potkornjaka (*Ips typographus* L.), krivozubog jelinog potkornjaka (*Pityokteines curvidens*), šestozubog borovog potkornjaka (*Ips sexdentatus*) i trozubog borovog potkornjaka (*Ips acuminatus*). Svake godine se nabavljaju feromonske klopke i feromonski preparati za sve područne jedinice, utvrđuje brojnost tih štetnih insekata i intezitet napada sa ciljem blagovremenog otkrivanja gradacije sipaca potkornjaka.

Kontrola brojnosti potkornjaka svodila se na postavljanju klopki i preparata na najugroženijim mjestima i redovno se evidentirao broj klopke, datum postavljanja feromonskog preparata i njihova zamjena i broj ulovljenih potkornjaka. U šumama u državnom vlasništvu ukupno je postavljeno 302 klopke, gdje vizuelni simptomi ukazuju na prisutnost i povećanu brojnost i to: 138 u područnoj jedinici Pljevlja, gdje je intezitet napada bio najveći posebno u gazdinskoj jedinici "Ljubišnja".

U cilju rješavanja problema sušenja šuma u gazdinskoj jedinici "Ljubišnja", koji je nastao kao rezultat dugogodišnjeg neblagovremenog uklanjanja sanitara, što je prouzrokovalo invazije napada potkornjaka koji je u nekim situacijama sekundarni a sada i primarni uzročnik sušenja stabala smrče i jele, te u skladu sa preporukom Komisije tada formirane od strane Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, hitno se pristupilo postavljanju dodatnih 69 feromonskih klopki u ovoj gazdinskoj jedinici, tri na stovarištima drvnih sortimenata, vodeći računa o pravilnom izboru lokacije (postavljene su klopke na svim uočenim potencijalnim žarištima), rasporedu, redovnom evidentiranju i izvještavanju o ulovu potkornjaka.

Kao rezultat ovih aktivnosti, stanje šuma u 2022. godini, u gazdinskoj jedinici "Ljubišnja", je na znatno boljem nivou, što ne isključuje dalje aktivnosti u tom pravcu.

Vodeći računa na pravilan izbor lokacije (postavljene su klopke na svim uočenim potencijalnim žarištima), raspored, redovno evidentiranje i izvještavanje o ulovu potkornjaka: Područnoj jedinici Rožaje 12 klopki, Područnoj jedinici Berane 10 klopki, Područnoj jedinici Plav 10 klopki, Područnoj jedinici Bijelo Polje 18 klopki, Područnoj jedinici Andrijevica 8 klopki, Područnoj jedinici Plužine 42 klopke, Područnoj jedinici Šavnik 17 klopki, Područnoj jedinici Danilovgrad 10 klopki, Područnoj jedinici Podgorica 4 klopke, Područnoj jedinici Nikšić 14 klopki, Područnoj jedinici Gusinje 4 klopke i Područnoj jedinici Petnjica 15 klopki.

Kontrolom i prebrojavanjem broja ulovljenih imaga tokom 2022. godine, da se zaključiti da su potkornjaci, u zavisnosti od lokaliteta bili aktivni od početka maja do početka oktobra, kao i da je cijeneći registrovani broj ulovljenih imaga intezitet napada ocijenjen kao slab. Blagovremenim postavljanjem feromonskih klopki i praćenjem brojnosti može se spriječiti pojava gradacije i znatno redukovati brojnost (od 30 do 80%).

Aktivnost na postavljanju klopki iz godine u godinu se unapređuje, posebno na lokalitetima gdje postoji potencionalna opasnost od pojave ove štetočine. Takođe, u saradnji sa područnim jedinicama intenziviraće se sve radnje koje propisuje struka, da bi se pravovremeno spriječila pojava i negativan efekat po zdravlje šuma.

2.2. Pojava borovog litijaša (*Thaumatopea pityocampa*)

I ove godine na području kojim gazduje Uprava za gazdovanje šumama i lovištima uočene su na granama stabala bora bijela gnijezda borovog litijaša. U toku proljeća 2022. godine realizovane su planirane aktivnosti na uništavanju i sprečavanju razvoja larvi tog štetnog insekta na ukupnoj

površini od 604,00 ha. Suzbijanje borovog litijaša na proljeće 2022. godine, vršeno je u područnim jedinicama Danilovgrad, Nikšić, Podgorica i Kotor.

Suzbijanje borovog litijaša vršeno je mehaničkom metodom sasijecanjem i spaljivanjem grančica na kojima se nalazio gundelj (gusjenično gnijezdo borovog litijaša). Prilikom uklanjanja ove štetočine posebno se obratila pažnja na kulture pored magistralnih puteva i turističkih objekata, tamo gdje šume imaju turističko pejzažni značaj.

2. Zaštita šuma od šumskih požara

Saglasno odredbama Zakona o šumama i Zakona o zaštiti i spašavanju, Uprava za gazdovanje šumama i lovištima je izradila detaljne Planove zaštite šuma od požara za 2022.godinu za svaku područnu jedinicu posebno, sa detaljnim kartografskim prikazom po kategorijama ugroženosti. Zbog specifičnosti šumarskog sektora i metodologije za izradu preduzetnih planova, još uvijek nije usvojen od strane MUP-a ni jedan preduzetni plan, mada su u svojim kapacitetima isti pokušale izraditi sve područne jedinice. U fazi izrade je Preduzetni plan za Područnu jedinicu Pljevlja od strane licencirane kuće.

U vremenu povećane opasnosti od požara Uprava za gazdovanje šumama i lovištima uspostavlja stalna dežurstva.

(0-24h) i prijem informacija o vremenu nastanka požara, lokaciji, intezitetu požara, površini, procjenu širenja požara kao i mogućnosti lokalizovanja nastalog požara.

Dežurni službenik je u obavezi da dobijene podatke unese u knjigu, da bez odlaganja obavijesti opštinsku službu zaštite i spasavanja, MUP, kao i korisnike šuma. Korišćenje šuma sprovode privredni subjekti koji putem ugovora o korišćenju vrše proizvodnju drvnih sortimenata i transport drveta iz šume. Prema evidenciji Uprave za gazdovanje šumama i lovištima za poslednjih 5 godina pojavljuje se godišnje oko 30 korisnika šuma, koji su shodno Zakonu o zaštiti i spašavanju obavezni da učestvuju u zaštiti šuma od požara na način što su dužni da u slučaju požara stave na raspolaganje materijalno tehnička sredstva i ljudstvo u funkciju zaštite. Sredstva za zaštitu od požara kod ovih subjekata su ograničena na radne mašine u šumarstvu, dok osnovna zaštitna oprema za gašenje požara nedostaje.

Riječ je o Ugovorima o korišćenju šuma u državnoj svojini prodajom drveta u dubećem stanju, kojim nijesu precizirane obaveze na pružanju i sprovođenju zaštite od požara. Obzirom da korisnici kupuju drvo u dubećem stanju, onda se podrazumijeva da oni vode računa da onu šumu/drvo koje su kupili i štite od požara. Takođe, korisnik je Ugovorom u obavezi da o svom trošku izvodi radove na izgradnji i održavanju puteva i njihovoj prohodnosti za područja koja dobiju na korišćenje, u skladu sa planskim dokumentima i zakonom, što je jedna od važnih komponenti u zaštiti šuma od požara.

Poseban problem u realizaciji sprovođenja obaveza utvrdjenim zakonom su:

- preventivno uzgojne mjere: njega sastojina i pravovremeno prorjedjivanje sastojina;
 - izgradnja vodozahvata, protivpožarnih puteva, protivpožarnih pruga;
 - angažovanje povremene radne snage (osmatrači požara);
 - obezbjedjenje sredstava za troškove gašenja požara (cistjerne, traktori, buldožer...);
 - obezbjedjenje sredstava za nabavku opreme za gašenje (naprtnjače, mlatilice, lopate,..);
- Sredstva za prethodno navedene aktivnosti i namjene djelimično su odobrena Budžetom za 2022.godinu.

Pored prethodnih aktivnosti potrebna je podrška i saradnja sa drugim privrednim subjektima (Elektroprivreda Crne Gore, Pošta Crne Gore, J P putevi, i dr.) u skladu sa zakonom i zakonom propisanim mjerama.

Požari u državnim šumama

Područna jedinica	Opožarena površina (ha)	Broj požara	Opožarena drvena zapremina (m3)	Opožarene kulture	Šteta (€)	Troškovi gašenja
Pljevlja	8,50	6	0,00	0	0,00	0,00
Rožaje	0,50	1	30,00	0	30,00	0,00
Berane	0,50	1	0,00	0	0,00	0,00
Plav	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Bijelo Polje	147,20	6	0,00	0	0,00	0,00
Žabljak	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Kolašin	512,83	4	42859,00	0	642985,00	0,00
Andrijevica	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Plužine	41,00	5	259,00	0	3368,00	0,00
Šavnik	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Danilovgrad	11,00	1	400,00	0	4356,00	500,00
Podgorica	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Nikšić	432,50	9	47670,00	0	703660,00	0,00
Mojkovac	3,00	2	0,00	0	0,00	0,00
Kotor	358,00	3	350,00	0	3811,00	0,00
Gusinje	4,70	4	20,33	0	365,58	0,00
Petnjica	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ukupno	1519,73	42	91588,33	0	1358575,58	500,00

Požari u privatnim šumama

Područna jedinica	Opožarena površina (ha)	Broj požara	Opožarena drvena zapremina (m3)	Opožarene kulture (sadnice)	Šteta (€)	Troškovi gašenja
Pljevlja	1,00	1	0,00	0	0,00	0,00
Rožaje	0,05	1	5,00	0	270,00	85,00
Berane	1,50	2	1,00	0	0,00	0,00
Plav	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Bijelo Polje	23,10	2	0,00	0	0,00	0,00
Žabljak	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Kolašin	732,12	5	80214,00	0	1209885,00	0,00
Andrijevica	3,00	1	100,00	0	1089,00	0,00
Plužine	10,00	1	85,00	0	153,00	0,00

Šavnik	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Danilovgrad	203,00	2	380,00	0	4136,00	200,00
Podgorica	100,00	1	100,00	0	0,00	0,00
Nikšić	643,00	37	55700,00	0	635299,00	0,00
Mojkovac	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Kotor	15,00	2	600,00	0	18178,00	0,00
Gusinje	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Petnjica	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ukupno	1731,77	55	137185,00	0	1869010,00	285,00

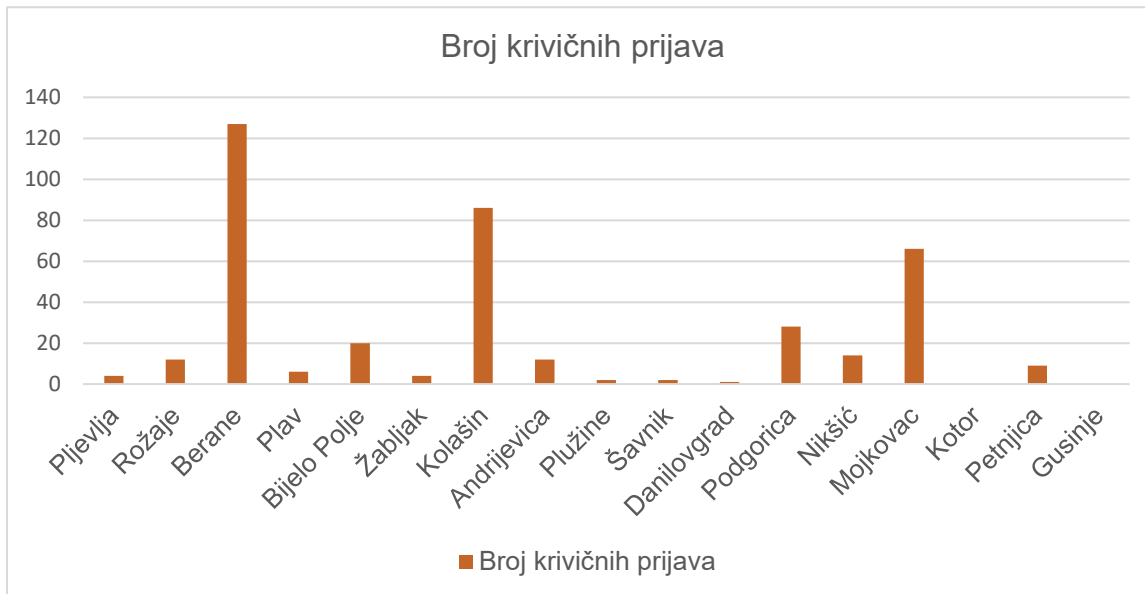
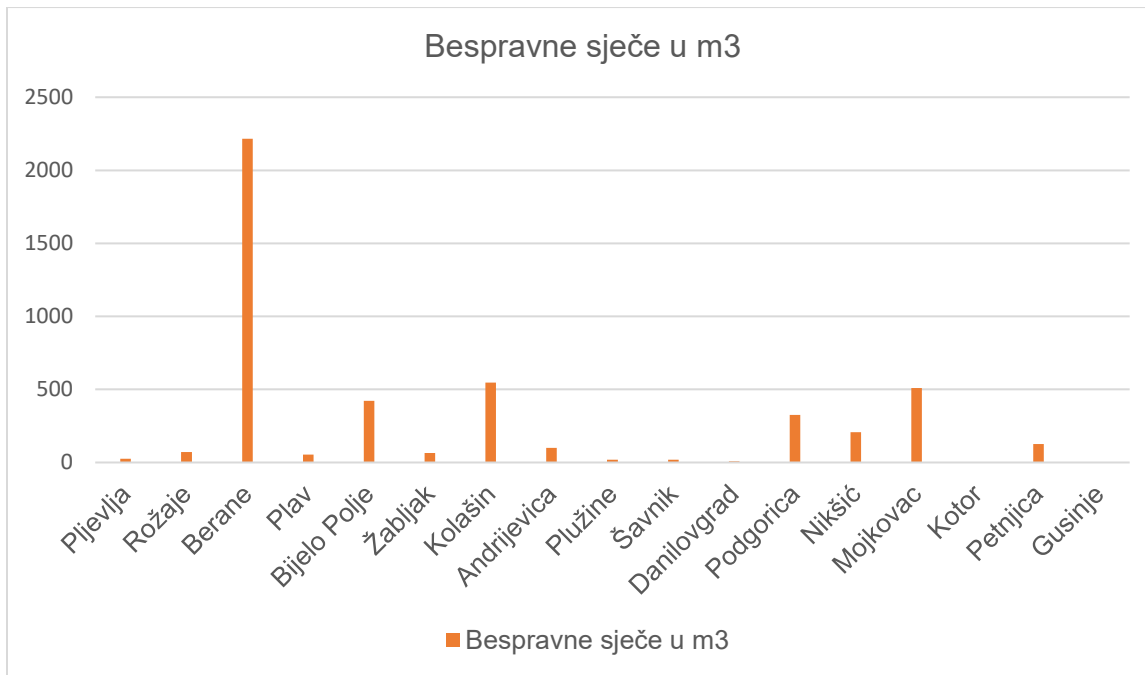
Procenat opožarene površine u odnosu	
Na ukupnu površinu šume	Interpretacija
1 – 1,5%	Štete u granicama normale
1,6 – 3%	Teške posljedice
3,1 – 5%	Vrlo teške posljedice
više od 5%	Katastrofalne posljedice

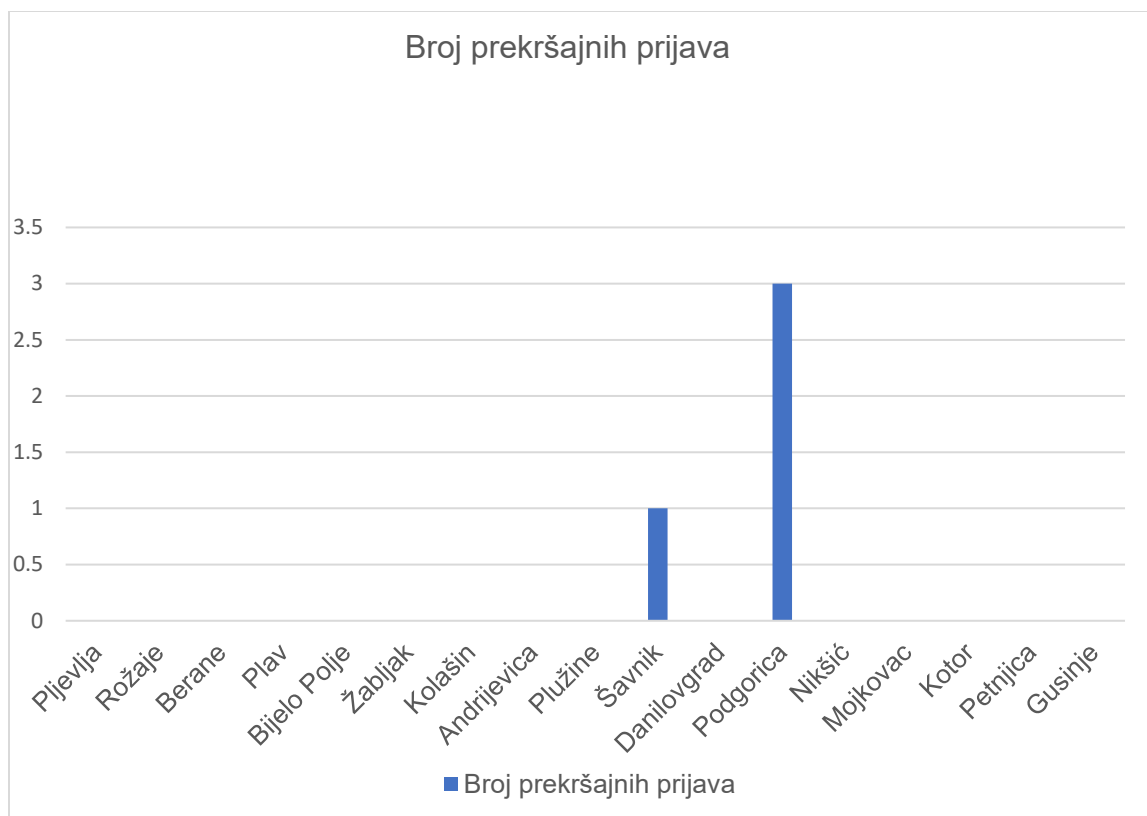
Udio površine pod šumom zahvaćene požarima u Crnoj Gori u 2022.godini iznosi 0,39%. Za zemlje Sredozemlja, u koje spada i Crna Gora, smatra se da je procenat opožarene površine od 1% do 1,5% u odnosu na ukupnu površinu pod šumama u granicama normale.

II Bespravne sječe i uzurpacije

3. Bespravne sječe u državnim šumama za 2022. godinu

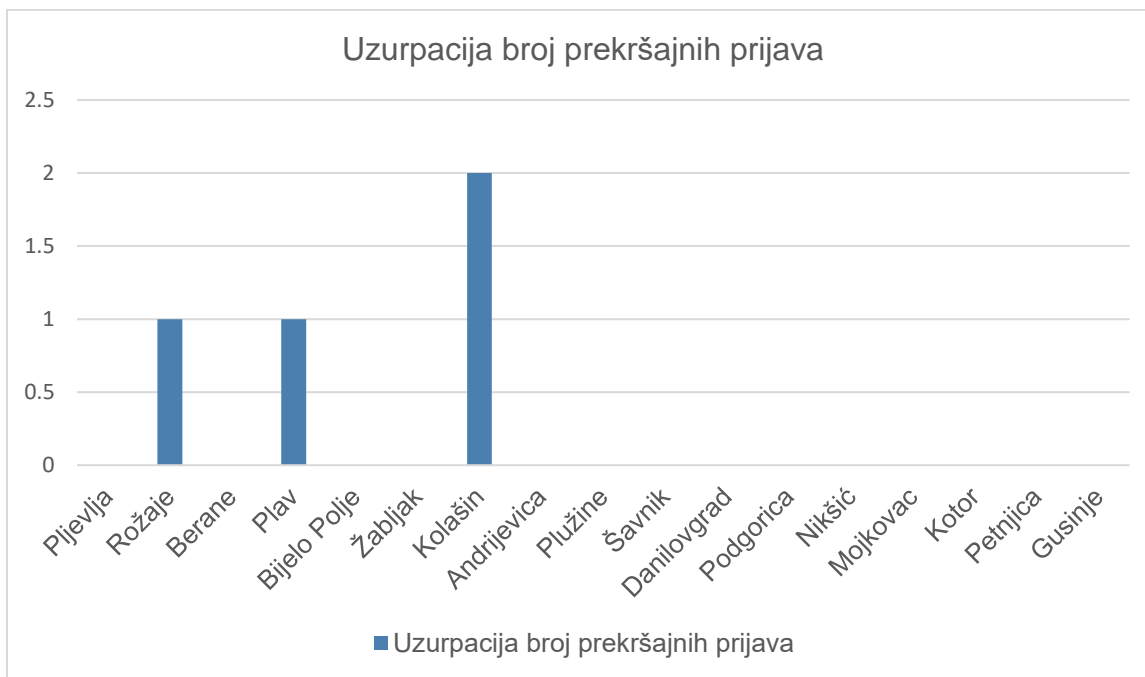
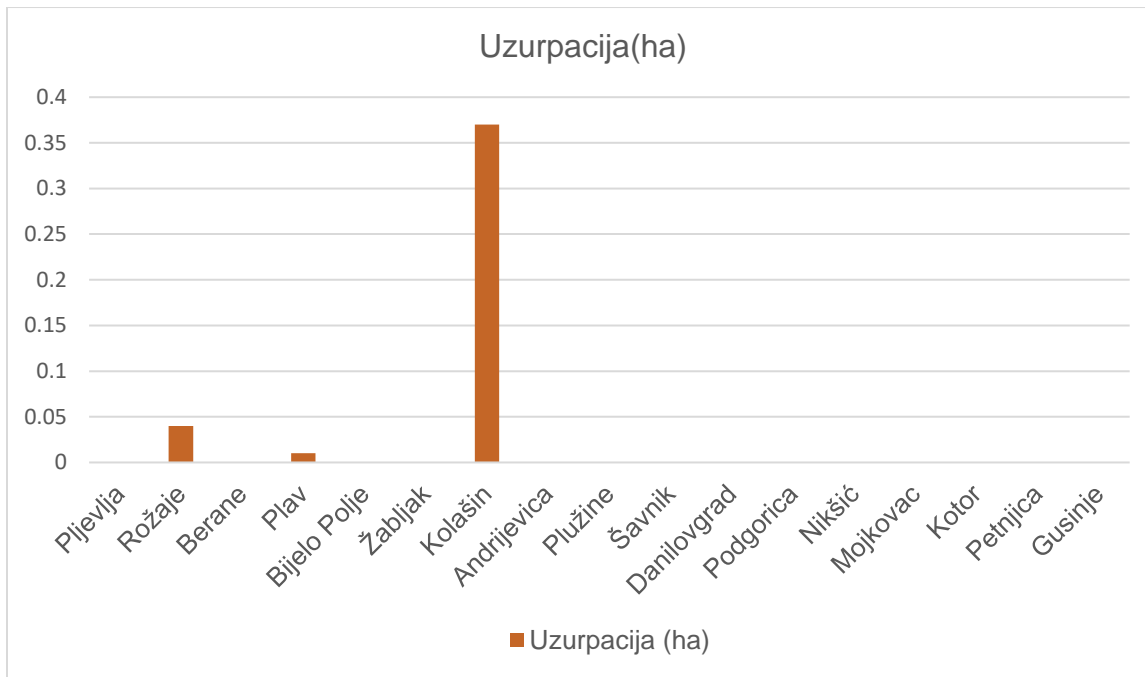
Područna jedinica	Broj krivičnih prijava	Broj prekršajnih prijava	Posječena drvena zapremina (m ³)	Zaplijenjena drvena masa (m ³)
Pljevlja	4	0	25.67	7.50
Rožaje	12	0	70.79	0.00
Berane	127	0	2.215.00	117.86
Plav	6	0	54.93	12.85
Bijelo Polje	20	0	421.89	0.00
Žabljak	4	0	64.89	61.15
Kolašin	86	0	547.73	15.00
Andrijevica	12	0	100.17	0.00
Plužine	2	0	19.60	0.00
Šavnik	2	1	18.34	0.00
Danilovgrad	1	0	8.30	0.00
Podgorica	28	3	326.59	47.85
Nikšić	14	0	207.64	0.00
Mojkovac	66	0	509.29	0.00
Kotor	0	0	0.00	0.00
Petnjica	9	0	126.13	0.00
Gusinje	0	0	0.00	0.00
Ukupno:	393	4	4716,96	262,21

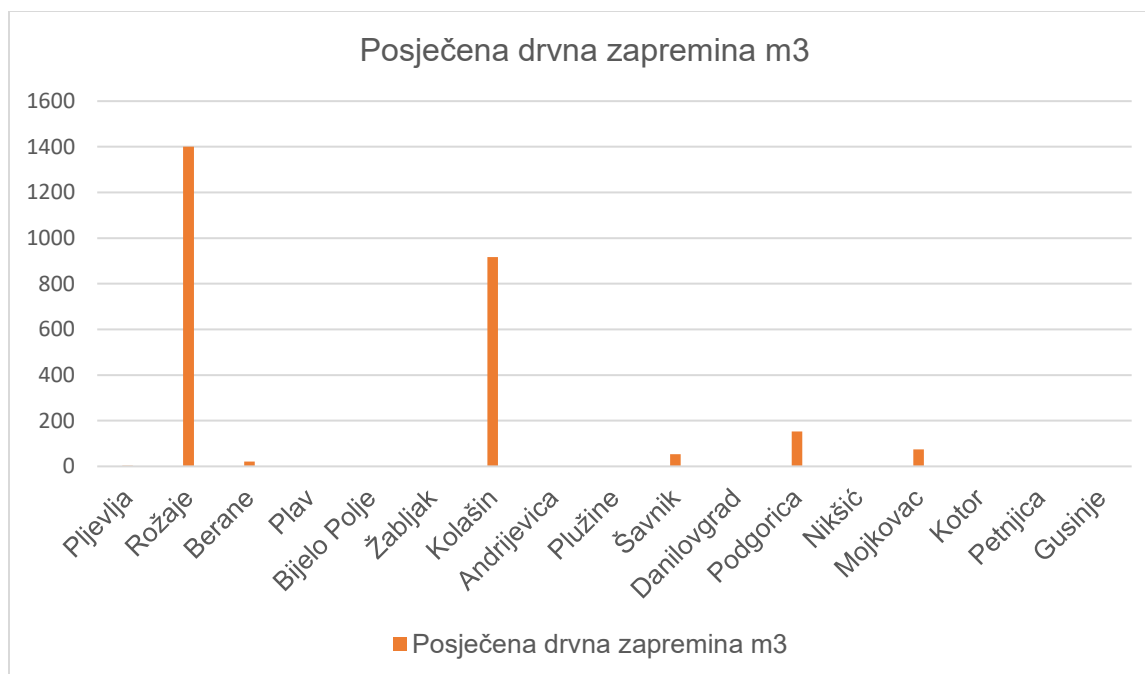
Uzurpacije u 2022. godini

Područna jedinica	Uzurpacija (ha)	Prekršajne prijave
Pljevlja	0	0
Rožaje	0,04	1
Berane	0	0
Plav	0,01	1
Bijelo Polje	0	0
Žabljak	0	0
Kolašin	0,37	2
Andrijevica	0	0
Plužine	0	0
Šavnik	0	0
Danilovgrad	0	0
Podgorica	0	0
Nikšić	0	0
Mojkovac	0	0
Kotor	0	0
Petnjica	0	0
Gusinje	0	0
Ukupno	0,42	4

Bespravne sječe u šumama u privatnoj svojini u 2022. godini

Područna jedinica	Broj prekršajnih prijava	Posječena drvena zapremina (m ³)
Pljevlja	1	3.29
Rožaje	26	1.401.00
Berane	2	21.80
Plav	0	0.00
Bijelo Polje	0	0.00
Žabljak	0	0.00
Kolašin	44	917.11
Andrijevica	0	0.00
Plužine	0	0.00
Šavnik	4	53.93
Danilovgrad	0	0.00
Podgorica	2	152.72
Nikšić	0	0.00
Mojkovac	4	75.07
Kotor	0	0.00
Petnjica	0	0.00
Gusinje	0	0.00
Ukupno	83	2624,92

III Doznaka sanitara i realizacija u 2022. godini

Područna jedinica	Ukupan broj doznačenih odjeljenja	Bruto doznačena drvena masa slučajnih užitaka		
		Četinari m ³	Lišćari m ³	Ukupno m ³
Pljevlja	16	4.488.45	19.52	4.507.97
Rožaje	63	3.120.00	480.00	3.600.00
Berane	33	2.771.22	48.42	2.819.64
Plav	12	1.176.06	0.00	1.176.06
Bijelo Polje	54	935.15	0.00	935.15
Žabljak	106	5.263.00	267.00	5.530.00
Kolašin	81	473.24	1.931.92	2.405.16
Andrijevica	51	779.30	956.20	1.735.50
Plužine	16	658.75	298.62	957.37
Šavnik	5	26.15	6.51	32.66
Danilovgrad	5	46.00	104.00	150.00
Podgorica	20	0.00	84.67	84.67

Nikšić	3	79.23	20.87	100.10
Mojkovac	0	0.00	0.00	0.00
Kotor	0	0.00	0.00	0.00
Petnjica	0	0.00	0.00	0.00
Gusinje	1	20.81	0.00	20.81
Ukupno:	466	19837,36	4217,73	24055,09

Realizacija doznačenog sanitara u kontinuitetu kasni, što se direktno negativno odražava na zdrastveno stanje šuma.

Ne sprovođenje redovnih sječa u planiranom obimu kao i preventivnih mjera, a prije svega neblagovremenih prioritetnih sječa fiziološki oslabljenih stabala i uspostavljanja šumskog reda po pravilniku je takođe jedan od uzroka gradaciji potkornjaka.

U cilju sprečavanja pojave širenja potkornjaka i daljeg ulančavanja štetočina i sušenja prioritetno je vršiti doznaku novonastalog sanitara. Radove na sječi i izvozu drvnih sortimenata je potrebno izvoditi pažljivo bez oštećivanja okolnih zdravih stabala.

IV Pojava sušenja šuma u 2023.godini

Sušenje šuma je proces koji se posebno u poslednjoj deceniji u kontinuitetu dešava u šumama širom Evrope. Najviše se manifestuje u šumama u Srednjoj Evropi, gdje su predmet sušenja u najvećem dijelu jednodobne sastojine podignute vještačkim putem. U Njemačkoj se u 2022. godini 60% posječene drvene mase odnosilo na drvo posječeno iz sanitarnih razloga radi uklanjanja osušenih stabala iz šuma.

U Crnoj Gori pojava značajnijeg sušenja šuma zabilježena je u 2014. godini u područnoj jedinici Pljevlja, gazdinska jedinica "Ljubišnja" kada je konstatovano sušenje šuma u količini od 78.000 m³. Pored toga, konstatovano je sušenje šuma manjeg obima i u ostalim šumskim sastojinama na području Pljevalja, kao i na prostorima Nacionalnog parka Durmitor i Nacionalnog parka Prokletije. Te pojave su dakle konstatovane na manjim površinama, uglavnom u djelovima šuma gdje je došlo do snjegoizvala i vjetroizvala, a koje nijesu uklonjene iz šume sanitarnim mjerama.

Pojava sušenja šuma tokom 2022. godine evidentirana je u područnim jedinicama, kako slijedi u tabeli:

Područna jedinica	Gazdinska jedinica	Odjeljenje	Površina (ha)	Procijenjena dr. masa (m3)
Pljevlja	Kraljeva Gora Bunetina		5	600
	Vežišnica		7	800
	Voloder I		2	150
	Voloder II		4	570
	Ljubišnja		2	270
	Petinske šume		2	70

	Kozička rijeka		6	600
	Kovač		20	1690
	Potkovač		5	180
	Bukovica		10	280
	Ukupno:			5210
Rožaje	Lovničke šume	38a.40a.41a	1.8	360
	Županica	1a.3a.22a.28a.26a.29a	4.35	690
	Gornji Ibar	75a	0.95	150
	Crnja Ibarac	59a	0.5	130
	Paučinske šume	89a	0.4	70
	Ukupno:		8	1400
Berane	Kaludarsko -Dapsičke šuma	46.47.53.43.51.45.		713.27
	Jelovica	27.31.32.33.34.		400
	Skrivena	8.11.12.14.15		538
	Ukupno:			1651.27
Plav	Babina gora Vaganica	34a.39a.42a.40a.47a.46a.50a.51a	10.2	980
	Čakor Visitor	5a.6a.7a.8a.11a	36.2	1220
	Babino polje Treskavac	4a.5a.6a	65	730
	Trokus Ribljak	6a.7a.8a	4	150
	Ukupno:		115.4	3080
Andrijevica	Gradišnjica Jelovica	28.29.30.32.33.34.36.37.54.55.56		290
	Piševska Rijeka-Zeletin	11.12.13.14.15		130
	Kutska rijeka	47.59.62		80
	Ukupno:		20	500
Plužine	Planina pivska			20
Petnjica	Turjak	46,47		60
UKUPNO				11.921,27

U prvom kvartalu 2023. godine evidentirana je takođe znatna količina drvne mase koja je u fazi sušenja ili suva. Obzirom da nije utvrđen konkretan uzrok sušenja šuma u ovim područnim jedinicama, hitno se pristupilo postavljanju feromonskih klopki vodeći računa o pravilnom izboru lokacije.

U narednom periodu, komisijski sa nivoa kapaciteta Uprave za gazdovanje šumama i lovištima, običi će se teren i pokušati utvrditi uzrok ove pojave, kao i dati preporuke za postupanje. Takođe, u pravcu utvrđivanja uzroka pojave sušenja šuma, potrebno je angažovanje naučnoistraživačkih institucija iz oblasti šumarstva.

V Predlog mjera za unaprjeđenje zdravstvenog stanja šuma

1. Sprovođenje zaštitnih mjera (postavljanje feromonskih klopki, lovni stabala, sanitarne sječe i uklanjanja osušenih i oštećenih stabala u šumama, upotreba bioloških preparata).

Cilj mjera je zaustavljanje pojave sušenja šuma. Očekuje se da će se pojava sušenja šuma preduprijediti i u znatnoj mjeri sanirati realizacijom Plana sanacije šuma.

2. Mjere za uklanjanje iz šume posječenih stabala odnosno drvnih sortimenata od strane korisnika državnih šuma i vlasnika šuma u privatnom vlasništvu.

Cilj mjere je uklanjanje drvnog materijala iz šume koji može pospješiti razmnožavanje štetnih insekata i razvoj fitopategenih organizama, a koji se iz više razloga nalaze odloženi ili skladišteni u šumi ili na šumskom zemljištu.

3. Jačanje direktne saradnje sa Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove – Sektorom za fitosanitarne poslove - Odsjek za zdravstvenu zaštitu bilja u dijelu planiranja i sprovođenja nadzora nad štetnim organizmima (monitoring i uzorkovanje) radi sve većih rizika od unošenja karantinski štetnih organizama šuma u skladu sa potpisanim Sporazumom o saradnji iz 2019.godine.
4. Jačanje direktne saradnje sa Biotehničkim fakultetom - Odsjekom za šumarstvo, u dijelu planiranja i sprovođenja nadzora nad štetnim organizmima (monitoring i uzorkovanje) radi sve većih rizika od pojave sušenja šuma.

VI Zaključci

Iz predmetne informacije i konstatovanog zdravstvenog stanja šuma se može konstatovati da dugoročna stabilnost i otpornost šuma u Crnoj Gori nije ugrožena. Takođe se konstatuje da je obim evidentiranih i procesuiranih bespravnih sječa i drugih bespravnih aktivnosti na nivou prethodnih godina, dok je u porastu broj podnesenih krivičnih prijava protiv počinitelaca bespravnih radnji u odredjenim područnim jedinicama, što znači pojačanu aktivnost nadležnih službi zaštite šuma u Upravi za gazdovanje šumama i lovištima.

Isto tako se može konstatovati da postoje dva značajna problema koji uslovljavaju blagovremenu reakciju nadležnih službi, korisnika šuma u državnoj svojini i privatnih vlasnika šuma. Ti problemi se odnose na pojavu sušenja šuma, kao i na činjenicu da postoji znatan dio opožarene drvene mase koji nije uklonjen kroz realizaciju Plana sanacije šuma degradiranih šumskim požarima u 2012. godini i Plana sanacije 2019. godine.

I dalje se procjenjuje da se oko 20% šumskih sastojina u Crnoj Gori nalazi u raznim fazama degradacije, pa ostaje prioritetan zadatak eliminisanje ključnih uzročnika degradacije. U pravcu rješavanja uklanjanja degradiranih stabala iz prethodnog perioda, do momenta izrade, na području svih područnih jedinica Uprave za gazdovanje šumama i lovištima, pristupilo se izradi novog Plana sanacije, koji će se izraditi u toku 2023. godine sa dinamičnim planom realizacije u narednih nekoliko godina.

OBRAĐIVAČ:
Zehra Demić, dipl.ing.šum.